

Impressie Designing Health 22 oktober 2018

Designers inspireren de zorg

Innovaties vinden hun oorsprong steeds vaker in het niemandsland tussen organisaties, domeinen en disciplines, zo is de gedachte achter Designing Health. Op 22 oktober 2018 liet een select gezelschap van professionals en pioniers uit de zorg zich verrassen en inspireren op de Dutch Design Week in Eindhoven. De bijeenkomst was een co-productie van Blommestein Groep en Facilicom.

Slimme steunkousen

"Kijk, dit is iets wat we in de zorg heel goed kunnen gebruiken," zegt **Peter de Visser**, algemeen directeur van Includio, bij de uitvinding van Raquel Pereira Silva. Raquel ontwierp steunkousen die mensen gemakkelijk zelf aan kunnen trekken. Het gebruikte materiaal zet uit bij kamertemperatuur en zodra je ze aantrekt, vormen ze zich naar je heen. Je trekt ze weer uit door ze af te koelen, met een cooling pack, waardoor de stof uitzet. "We besteden in de thuiszorg heel veel tijd aan het aan- en uittrekken van steunkousen. Dat kost geld en is het zeer de vraag of we dit met de toenemende krapte op de arbeidsmarkt kunnen blijven doen. Zo'n type steunkous zou een uitkomst zijn," zegt De Visser.

Kunstmatige baarmoeder

De steunkousen zijn maar één voorbeeld van de vele innovatieve ontwerpen die te zien zijn in de Embassy of Health, onderdeel van de Dutch Design Week. Zo'n veertig bestuurders, zorgprofessionals en patiënten laten zich er tijdens Designing Health inspireren door jonge ontwerpers. Zoals door de kunstmatige baarmoeders die het Next Nature Network ontwikkelt samen met het Maxima Medisch Centrum en de TU Eindhoven. Te vroeg geboren baby's kunnen zich er een aantal weken in verder ontwikkelen, in plaats van in een couveuse. Een test met acht lammetjes heeft laten zien dat het kan. **Anika Dam**, gynaecoloog bij VieCuri, en **Inge Dekker**, oprichter Pain2power, bespreken met de ontwerpster wat de consequenties kunnen zijn als dit ontwerp echt in ziekenhuizen wordt gebruikt. Wordt het straks gangbaar om kinderen helemaal in dit soort kunstmatige omgevingen te laten groeien, in plaats van in de buik van de moeder?

"De grote uitdagingen in de samenleving vragen om cross-sectoraal ontwerpen, waarin je de ervaringen en open blik vanuit verschillende sectoren combineert."

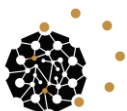
Anne van Turnhout, ontwerper

Design gaat ook over processen

Drie jonge designers nemen de aanwezigen in drie pitches mee in hun ontwerpen, voorafgaand aan een interactief dinerdebat. Uit de pitch van **Anne van Turnhout** blijkt dat design veel verder gaat dan het ontwerpen van voorwerpen. Ze is nu bezig met de ontwikkeling van een app, en benadrukt dat het vooral gaat over de weg daar naartoe. "Om het proces daarvoor, om de gesprekken met alle betrokkenen en de ervaring die ik daar uit haal. Dat alles leidt tot een goed ontwerp. De grote uitdagingen in de samenleving vragen om cross-sectoraal ontwerpen, waarin je de ervaringen en open blik vanuit verschillende sectoren combineert," zegt ze. Ze vertelt over de app die ze aan het ontwikkelen is voor het UMC Utrecht en waarmee patiënten onder meer inzicht krijgen in wachttijden. Tijd wordt op verschillende manieren gepercipieerd en het blijkt dat als je mensen informeert over hoe lang iets duurt, ze die wachttijd als minder negatief ervaren. "We hebben het proces heel precies bekeken en vastgelegd. Door er op deze manier naar te kijken, zijn veel stappen geschrapt. Dat was niet de bedoeling, maar het is wel een resultaat van op deze manier ontwerpen."

Een coproductie van:

BLOMMESTEIN
GROEP

 Facilicom

Personalised centered care

Wiebe Audenaerd vertelt in zijn pitch over de installatie die hij maakte en waarmee mensen met hun gevoel en met hun verstand ethische vragen beantwoorden. Zoals hoe ver de vrijheid van een ontwerper gaat. "Ontwerpers en bedrijven brengen producten op de markt en vragen zich in mijn ogen onvoldoende af of dat wel ethisch is. Deze installatie is een podium om kritiek te uiten naar ontwerpers en naar elkaar." Hij geeft een voorbeeld uit de zorg: "Alle innovaties in de zorg zorgen ervoor dat mensen langer leven en groeien in aantal. Is dat ethisch?" **Myrthe Thoolen** doet onderzoek naar personalised centered care. Ze ontwikkelde een soort platenspeler waarmee mensen met dementie zelf muziek kunnen draaien. Een ronde schijf wordt door iemand anders geladen met de favoriete muziek van de dementerende, die het vervolgens zelf op de speler kan leggen en met een knop of een kussentje de muziek aan en uit kan zetten en het volume kan regelen. "Zorg verplaatst zich naar thuis en dan is het extra belangrijk dat apparatuur goed te bedienen blijft. Niet alleen voor dementerenden, ook voor ouderen in het algemeen. Als ontwerpers kunnen we goed ontwikkelen vanuit een persoon. De effecten van dementie zijn heel verschillend per persoon, maatwerk is daarom nodig."

"Ik vind deze combinatie van bestuurders, zorgprofessionals, patiënten en designers echt inspirerend."
Henk Gerla, lid raad van bestuur van verzekeraar Zorg en Zekerheid

Ziekenhuis zonder patiënten

Het voorbeeld van de steunkousen komt terug tijdens het diner. Een aantal aanwezigen ziet potentie in dit type steunkous, maar de stap naar productie is niet gezet en de school ondersteunt de ontwerper daar ook niet in. **Henk Gerla**, lid raad van bestuur van verzekeraar Zorg en Zekerheid, en **Henri Theunissen**, Valorisation Officer bij Brightlands, willen kijken of ze de ontwerper verder kunnen helpen.

Zorgen virtuele toepassingen ervoor dat ziekenhuizen straks geen patiënten meer hebben? Die vraag staat centraal tijdens de dinerdiscussie. Het gaat over de toepassing van e-health, maar ook over de vraag of de patiënt wel echt centraal staat. **Adinda van de Kerkhove**, manager innovatie bij ZorgSaam: "We praten veel over de patiënt, maar weten we wat die echt wil? Betrekken we de patiënt wel voldoende?" Design kan in ieder geval helpen om e-health gebruiksvriendelijk te maken, zegt ontwerper **Roel Redert**: "Als je het zo gebruiksvriendelijk maakt als een koffiezetapparaat, dan kan iedereen ermee overweg." Roel studeerde af als design engineer bij het "Critical Alarms Lab" van de TU Delft en werkte hierin samen met Erasmus MC. Dat niet iedereen digitaal vaardig is, wordt vaak als een excuus gebruikt om veranderingen tegen te houden, zegt **Anne van Turnhout**. **Henk Gerla** was bestuurder in het LUMC: "We hebben daar uitgezocht, in het Living Lab voor e-Health, dat 15% van de Nederlanders niet met digitale technologie kan omgaan. Dat heeft niets te maken met leeftijd, maar meer met bijvoorbeeld analfabetisme en dat mensen geen Nederlands spreken. Die groep heeft trouwens ook moeite met brieven, dus ik vind dat geen reden om niet in te zetten op e-health. Bovendien: 85% kan er wèl mee omgaan."

"Ik word heel gelukkig van mensen die anders denken. Zoveel creatieve concepten die langskomen, dat geeft inspiratie, dan ontploft er iets in mijn hoofd."
Maarten Klapwijk, directeur Zorgcentrales, Inclusio

Een coproductie van:

Interessante kruisbestuiving

Ziekenhuizen kunnen veel meer aan de slag met e-health en met design, zo is een conclusie. **Adinda van de Kerkhove**: "Ik werk nog niet zolang in de zorg en mij valt op dat er erg weinig wordt gedeeld. Elk ziekenhuis, hoe klein ook, zit het zelf opnieuw uit te vinden. Terwijl een klein ziekenhuis nauwelijks projectcapaciteit heeft, we zouden veel beter gebruik kunnen maken van wat elders al draait." Ze had verwacht dat verzekeraars hier een dominantere rol in zouden spelen. **Henk Gerla** reageert: "Als ik als verzekeraar tegen een ziekenhuis zeg 'gebruik dit want dit is goed voor jou', dan organiseer ik tegenkracht. Het is beter als het vanuit de professionals zelf komt. Maar je kunt als verzekeraar natuurlijk wel subtiel stimuleren door te attenderen op goede ontwikkelingen." De aanwezigen zijn enthousiast over de setting van Designing Health, want er ontstaat een interessante kruisbestuiving tussen ontwerpers en zorgbestuurders. **Henk Gerla** noemt het "een zeer stimulerende combinatie" en **Maarten Klapwijk**, directeur Zorgcentrales, Inclusio, zegt: "Ik word heel gelukkig van mensen die anders denken. Zoveel creatieve concepten die langskomen, dat geeft mij inspiratie, dan ontploft er iets in mijn hoofd."

"Wat ik hier vandaag hoorde vind ik super inspirerend."

Anika Dam, gynaecoloog bij VieCuri

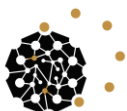
Bredere blik

Kunnen designers een rol spelen in het keukentafelgesprek, vraagt **Jorrit Ebben**, specialist in innovatie in de gezondheidszorg en werkzaam bij Siza, bekend van Het Dorp: "Designers hebben veel verstand van interactie en wensen en verlangens van mensen." **Anika Dam** vindt het een interessant idee: "Zorgprofessionals hebben veel kennis, maar zitten gevangen in een systeem waardoor ze op een bepaalde manier denken en vaak meteen onmogelijkheden zien. In het ziekenhuis hoor je vooral wat er niet kan, niet wat er wel kan." Designers kunnen zeker een rol spelen in het gesprek met de cliënt of patiënt, maar wel in samenwerking met professionals, reageren **Anne van Turnhout** en **Roel Redert**. **Anne van Turnhout**: "Het gebeurt nu te vaak dat een designer helemaal zelf aan de slag mag gaan, wat zelden iets oplevert waar de organisatie iets mee kan. Je moet het samen doen en eerst het probleem helder krijgen waar je een oplossing voor zoekt." Er zijn verschillende designmethoden om gezamenlijk een beeld te krijgen van het complete scenario. Bijvoorbeeld in de vorm van een kaartspel, vertelt **Roel Redert**. "Dat wist ik niet, dat dit soort methoden bestaan. En dat je een designer ook kunt vragen voor een proces, dat vind ik echt een eyeopener. In de dagelijkse praktijk moet je vaak door een enorme massa modder heen om dingen voor elkaar te krijgen. Wat ik hier vandaag hoorde vind ik super inspirerend. Niet dat ik morgen meteen dingen anders ga doen, maar de inspiratie helpt om mij een bredere blik te geven," besluit **Anika Dam**.

Meer informatie: Blommestein Groep, Eugénie Blommestein, eugenie@blommesteingroep.nl, 06-51965472. Voor een compilatie van de sfeerfoto's klikt u [HIER](#).

Een coproductie van:

BLOMMESTEIN
GROEP

 Facilicom